శ్రీగణాధిపతయేనమః : శ్రీహయగ్రీవాయనమః

—: అథ జననశాన్తయః :—

నృసింహ యుష్మత్పదపద్మసేవా
ప్రసాదమాసాద్య సుతాన్ప్రసూతే ।
త్యాగం చ భోగం చ విభుత్వలాభం
సౌభాగ్యలాభం పృథుదాన్తిశాన్తి ॥

అస్య నామకర్మణో దుష్టనక్షత్రతిథిలగ్నజాతానాం శాన్తిహోమపురస్సరం కర్తవ్యత్వాత్తత్ప్రతిపదోక్తశాన్తిహోమాశ్చ వక్ష్యన్తే—తత్రతావత్సర్వారిష్టశాన్తిసాధారణత్వాద్గోముఖజననకర్మాదౌ వక్ష్యతే :—

—: గోముఖజననశాన్తిః :—

తత్ర గర్గః :—

ప్రణిపత్య రవిం వక్ష్యే ప్రాయశ్చిత్తమనుస్మరన్ ।
సర్వారిష్టవినాశాయ యదుక్తం జ్యోతిషార్ణవే ॥
మాతరిష్టే పితరిష్టే ఆత్మారిష్టే తథైవ చ ।
ప్రాయశ్చిత్తం తదా కుర్యాత్తద్దోషస్య శాన్తయే ॥
పూషాశ్విన్యోర్గురౌ సర్పమఘాచిత్రేన్ద్రమూలకే ।
ఏషు ఋక్షేషు జాతస్య కుర్యాద్గోజననం తథా ॥

జన్మర్క్షే వా త్రిజన్మర్క్షే శుభే వారే శుభే దినే ।
కృత్వాఽభ్యుదయాదికం సర్వం గృహాలంకారపూర్వకమ్ ॥
గోమయేనోపలిప్యాథ గృహస్యైశాన్యభాగకే ।
అష్టదళ పద్మం
పఙ్కజం కర్ణికాయుక్తం రజోభిశ్చిత్రవర్ణకైః ॥
వ్రీహీంస్తత్ర వినిక్షిప్య యథావిత్తానుసారతః ।
నవశూర్పం తు తన్మధ్యే రక్తవస్త్రం ప్రసారయేత్ ॥
స్థాపయిత్వా శిశుం తత్ర పునస్సూత్రేణ వేష్టయేత్ ।
ప్రాఙ్మస్తకమవాక్పాదం త్రిలగర్భగతం శిశుమ్ ॥
గోముఖం దర్శయిత్వాఽథ పునర్జాతం తు గోముఖాత్ ।
విష్ణుర్యోనీతి సూక్తేన గవ్యేన స్థాపయేచ్ఛిశుమ్ ॥
గవామఙ్గేషు మన్త్రేణ గవామఙ్గేషు సంస్పృశేత్ ।
విష్ణోశ్శ్రేష్ఠేన మన్త్రేణ గోప్రసూతం తు బాలకమ్ ॥
ఆచార్యస్తం సమాదాయ పశ్చాన్మాత్రే దదేత్ పితా ।
మాతా జఘన్యభాగస్థా శిశుమానీయ గోముఖాత్ ॥
తతః పిత్రే తదా దద్యాత్తతో మాత్రే ప్రదాపయేత్ ।
వస్త్రే స్థాప్య పితాఽస్యాథ పుత్రస్య ముఖమీక్షయేత్ ॥
గోమూత్రం గోమయం క్షీరం దధి సర్పిశ్చ సంయుతమ్ ।
ఆపోహిష్ఠాదిభిర్మన్త్రైరభిషిఞ్చేత్తతశ్శిశుమ్ ॥
మూర్ధ్ని చాఘ్రాయ సత్పుత్రం తన్మన్త్రేణ తదా పితా ।
అఙ్గాదఙ్గాత్సంభవసి హృదయాదధిజాయసే ॥
ఆత్మా వై పుత్రనామాసి సంజీవ శరదశ్శతమ్ ।
మూర్ధని త్రిరవఘ్రాయ తం శిశుం స్థాపయేత్తతః ॥

Scanned by CamScanner

పుణ్యాహం వాచయేత్పశ్చాద్బ్రాహ్మణై ర్వేదపారగైః ।
దరిద్రాయాథ విప్రాయ తాం గాం చాభ్యర్చ్య దాపయేత్ ॥
గోవస్త్రస్వర్ణధాన్యాది దద్యాదర్కాదితః క్రమాత్ ।
యథాశక్తి ధనం దద్యాద్బ్రాహ్మణేభ్యస్తదా పితా ॥
తతో హోమం ప్రకుర్వీత స్వస్వశాఖోక్తమార్గతః ।
ఉల్లేఖనాదికం కృత్వా అజ్యభాగాన్తమాచరేత్ ॥
గృహస్యైశానదిగ్భాగే ధాన్యోపరి శుభం ఘటమ్ ।
పఞ్చగవ్యం ఘటే స్థాప్య తిలం తత్ర వినిక్షిపేత్ ॥
క్షీరద్రుమకషాయాంశ్చ పఞ్చ రత్నాని నిక్షిపేత్ ।
వస్త్రయుగ్మం చ సంస్థాప్య గన్ధాదిభిరథార్చయేత్ ॥
విష్ణుం వరుణమభ్యర్చ్య ప్రతిమాయాం విధానతః ।
యత ఇన్ద్రాదిభిర్మన్త్రైః కుమ్భం స్పృష్ట్వాఽభిమన్త్రయేత్ ।
దధిమధ్వాజ్యయుక్తేన హోమం కుర్యాద్విధానతః ॥

చరుణేతి శేషః :—

ఆపో హిష్ఠేతి తిసృభిః అప్సు మే సోమ ఇత్యపి ।
తద్విష్ణోరితి మన్త్రేణ అక్షీభ్యామితి సూక్తతః ॥
ఋగ్భిరాభిః ప్రత్యృచం చ అష్టావింశతిసంఖ్యయా ।
అశక్తశ్చాష్టసంఖ్యా వా దధి మధ్వాజ్యసంయుతమ్ ॥
ఆదిత్యాదిగ్రహాణాం చ హోమం కుర్యాత్సమన్త్రకమ్ ।

ఇతి గోముఖజననశాన్తిః.

Scanned by CamScanner

కృష్ణచతుర్దశీజననశాన్తిః

మన్దరస్థం సుఖాసీనం గర్గం మునివరం శుభమ్ ।
నమస్కృత్వా తు పప్రచ్ఛ శౌనకో మునిపుఙ్గవః ॥
శాన్తికర్మాణి సర్వాణి త్వత్తో జానామ్యహం పురా ।
అధునా శ్రోతుమిచ్ఛామి కృష్ణపక్షచతుర్దశీ ॥
దివా వా యది వా రాత్రౌ ప్రసూతేః కిం ఫలం వద ।

గర్గః—

కృష్ణపక్షే చతుర్దశ్యాం ప్రసూతే షడ్విధం ఫలమ్ ।
చతుర్దశీం చ షడ్భాగం కుర్యాదాదౌ శుభం స్మృతమ్ ॥
ద్వితీయే పితరం హన్తి తృతీయే మాతరం తథా ।
చతుర్థే మాతులం హన్తి పఞ్చమే వంశనాశనమ్ ॥
షష్ఠే తు ధనహానిస్స్యాదాత్మనో కులనాశనమ్ ।
తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన శాన్తిం కుర్యాద్విధానతః ॥
ఆచార్యం వరయేద్ధీమాన్పుత్రదారసమన్వితమ్ ।
స్వకర్మనిరతం శాన్తం శ్రోత్రియం వేదపారగమ్ ॥
సర్వాలఙ్కారసంయుక్తం సర్వలక్షణసంయుతమ్ ।
బ్రాహ్మణానృత్విజశ్చైవ స్వస్తివాచనపూర్వకమ్ ॥
రుద్రోఽధిదేవతా తస్యాః కర్షమాత్రసువర్ణతః ।
తదర్ధార్ధేన వా కుర్యాద్విత్తశాఠ్యవివర్జితః ॥
ప్రతిమాం కారయేచ్ఛుభ్రాం సర్వలక్షణసంయుతామ్ ।
వృషభే చ సమాసీనం వరదాభయపాణినమ్ ॥

Scanned by CamScanner

శుద్ధస్ఫటికసంకాశం శ్వేతమాల్యామ్బరాన్వితమ్ ।
త్రియమ్బకేన మన్త్రేణ పూజాం కుర్యాత్ విధానతః ॥
స్థాపయేచ్చతురః కుమ్భాంశ్చతుర్దిక్షు యథాక్రమమ్ ।
పుణ్యతీర్థజలోపేతాన్ ధాన్యస్యోపరి విన్యసేత్ ॥
తన్మధ్యే స్థాపయేత్కుమ్భం శతచ్ఛిద్రసమన్వితమ్ ।
పఞ్చామృతపఞ్చరత్నాని పఞ్చత్వక్పఞ్చపల్లవాన్ ॥
పఞ్చధాన్యం సువర్ణం చ తత్తన్మన్త్రైర్వినిక్షిపేత్ ।
శతౌషధాని నిక్షిప్య శ్వేతవస్త్రైశ్చ వేష్టయేత్ ॥
సురభీణి చ పుష్పాణి శ్వేతాని పరివేష్టయేత్ ।
సర్వే సముద్రాస్సరితస్తీర్థాని జలదా నదాః ॥
ఆయాన్తు యజమానస్య దురితక్షయకారకాః ।
ఆవాహ్య వారుణైర్మన్త్రైరేవ చ విధానతః ॥
ఇమం మే వరుణేత్యనయా తత్త్వాయామీత్యృచాతథా ।
త్వంనో అగ్న ఇత్యేతయా స త్వంన ఇతి మన్త్రితః ॥
అగ్నేయకుమ్భమారభ్య పూజాం కుర్యాద్యథాక్రమమ్ ।
ఆనో భద్రాశ్చసూక్తేన భద్రా అగ్నేశ్చసూక్తకమ్ ॥
జప్త్వా పురుషసూక్తం చ కద్రుద్రాయ క్రమాజ్జపేత్ ।
ఈశ్వరస్యాభిషేకం చ గ్రహపూజాం చ కారయేత్ ॥
పూజాకర్మ సునిర్వర్త్య హోమం కుర్యాద్విధానతః ।
గేహస్యైశానదిగ్భాగే కుణ్డం కుర్యాద్విధానతః ॥
విస్తారాయామఖాతం చ అరత్నిద్వయసంయుతమ్ ।
కుణ్డకణ్ఠం పరిత్యజ్య సమన్తాదఙ్గులిక్రమాత్ ॥

మేఖలోచ్ఛ్రాయవిస్తారైః చతుస్త్రిద్వ్యఙ్గులోచ్ఛ్రితమ్ ।
పశ్చిమే మధ్యభాగే తు యోనిం కుర్యాద్విధానతః ॥
యోనిం షడఙ్గులిం తిర్యక్ ద్వాదశాఙ్గులిదైర్ఘ్యకమ్ ।
అశ్వత్థదళసఙ్కాశం కిఞ్చిన్నిమ్నాయతం శుభమ్ ॥
కుర్యాదాఘారపర్యన్తం స్వగృహ్యోక్తవిధానతః ।
సమిదాజ్యచరూంశ్చైవ తిలమాషాంశ్చ సర్షపైః ॥
అశ్వత్థప్లక్షపాలాశసమిద్భిః ఖాదిరైశ్శుభైః ।
అష్టోత్తరసహస్రం వా అష్టోత్తరశతం తు వా ॥
అష్టావింశతిమేతైశ్చ హోమం కుర్యాత్పృథక్పృథక్ ।
త్రైయ్యమ్బకేన మన్త్రేణ తిలాన్ వ్యాహృతిభిః క్రమాత్ ॥
గ్రహా అపి చ హోతవ్యా అస్మదుక్తవిధానతః ।
ఏవం క్రమేణ హోతవ్యం హోమశేషం సమాపయేత్ ॥
సర్వాలఙ్కారసంయుక్తో మన్త్రాణామభిషేచనమ్ ।
చతుర్భిః కలశైరద్భిః బృహత్కుమ్భసమన్వితమ్ ॥
ధౌతామ్బరాణి ధృత్వాఽథ కుర్యాదాజ్యావలోకనమ్ ।
పూర్ణాహుతిం చ జుహుయాద్యజమానస్సమాహితః ॥
తత్సర్వం పరయా భక్త్యా ఈశ్వరాయ నివేదయేత్ ।
సర్వాలఙ్కారసంయుక్తాం సవత్సాం గాం పయస్వినీమ్ ।
ప్రతిమాంవస్త్రయుగ్మం చ ఆచార్యాయ నివేదయేత్ ।
అన్యేషాం చైవ సర్వేషాం కుర్యాద్బ్రాహ్మణభోజనమ్ ॥
తస్మాదనేన విధినా విత్తశాఠ్యవివర్జితః ।
ఏవం యః కురుతే శాన్తిం సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥

సర్వాన్కామానవాప్నోతి చిరజీవీ సుఖీ భవేత్ ॥

— ఇత్యుత్తరగార్గ్యోక్తకృష్ణచతుర్దశీజననశాన్తిః —

సినీవాలీజననశాన్తిః

సినీవాల్యాం ప్రసూతా స్యాద్యస్య భార్యా పశుస్తథా ।
గజాశ్వమహిషీ చైవ శక్రస్యాపి వినశ్యతి ॥
యే సన్తి సకలాశ్చాన్యే స్వప్రసాదోపజీవినః ।
వర్జయేత్తానశేషాంస్తు పశుపక్షిమృగాదికాన్ ॥
కుహూప్రసూతిరత్యర్థం సర్వదోషకరీ మహత్ ।
యస్య ప్రసూతిరేతేషాం తస్యాయుర్ధననాశనమ్ ॥
సర్వగణ్డసమస్తత్ర దోషస్తు ప్రబలో భవేత్ ।
శాన్తిం వినా విశేషేణ పరిత్యాగో విధీయతే ॥
పరిత్యాగాత్తత్ర శాన్తిం కుర్యాద్ధీమాన్విచక్షణః ।
(పరిత్యాగాదితి ల్యబ్లోపే పఞ్చమీ, పరిత్యాగం కృత్వేత్యర్థః ॥)
తత్ఫలం తత్క్షణార్ధేన పునరేవానుపాలనే ॥
న త్యజేత్ప్రీతితో మోహాదథాఽజ్ఞానతోఽపి వా ।
తద్యోగం నాశయేత్కించిత్స్వాయుం వా నాశమశ్నుతే ॥
కల్పోక్తశాన్తిః కర్తవ్యా శీఘ్రం దోషాపనుత్తయే ।
రుద్రశ్శక్రశ్చ పితరః పూజ్యాస్స్యుర్దేవతాః క్రమాత్ ॥

Scanned by CamScanner

కర్షమాత్రసువర్ణేన తదర్ధార్ధేన వా పునః ।
అథవా శక్తితః కుర్యాద్విత్తశాఠ్యవివర్జితః ॥
ప్రతిమాం కారయేచ్ఛమ్భోశ్చతుర్భుజసమన్వితామ్ ।
త్రిశూలఖడ్గవరదాభయహస్తాం యథాక్రమమ్ ॥
శ్వేతవర్ణాం శ్వేతపుష్పాం శ్వేతవస్త్రాం వృషే స్థితామ్ ।
త్రియమ్బకేన మన్త్రేణ పూజాం కుర్యాద్యథావిధి ॥
ఇన్ద్రశ్చతుర్భుజో వజ్రాఙ్కుశచ్ఛాపాసిసాయకః ।
రక్తవర్ణో గజారూఢో యతఇన్ద్రేతి మన్త్రితః ॥
పితరః కృష్ణవర్ణాశ్చ చతుర్హస్తా విమానగాః ।
యష్ట్యక్షసూత్రకమణ్డల్వభయస్యైవ ధారిణః ॥
యే సత్యాస ఇతి మన్త్రేణ పూజాం కుర్యాద్యథావిధి ।
ఆగ్నేయీం దిశమారభ్య కుమ్భాన్కోణేషు విన్యసేత్ ॥
తన్మధ్యే స్థాపయేత్కుమ్భం శతచ్ఛిద్రసమన్వితమ్ ।
తేష్వేవ పఞ్చగవ్యాదీన్ తత్తన్మన్త్రైశ్చ నిక్షిపేత్ ॥
కల్పోక్తశాన్తిః కర్తవ్యా కుర్యాచ్ఛీఘ్రం స్వశక్తితః ।
గోదానం వస్త్రదానం చ సువర్ణం చోర్వరాం శుభామ్ ॥
దశ దానాని చోక్తాని క్షీరమాజ్యం గుడం తథా ।
ఆజ్యావేక్షణమేతాని తత్తన్మన్త్రైశ్చ కారయేత్ ॥
సమిదాజ్యచరూన్ హోమం తిలమాషైశ్చ సర్షపైః ।
అశ్వత్థప్లక్షపాలాశసమిద్భిః ఖాదిరైరపి ॥
అష్టోత్తరశతం ముఖ్యం ప్రత్యేకం జుహుయాత్తతః ।
త్రైయమ్బకేన మన్త్రేణ తిలాన్ వ్యాహృతిభిః పునః ॥

Scanned by CamScanner

చతుర్భిః కలశైర్యుక్తం బృహత్కుమ్భసమన్వితమ్ ।
శాన్తివత్కలశం కార్యం అభిషేకం చ కారయేత్ ॥
పితృమాతృశిశూనాం చ అభిషిఞ్చేత్తు వారుణైః ।
శఙ్కరస్యాభిషేకం చ కుర్యాద్బ్రాహ్మణభోజనమ్ ॥
అన్యేషాం చైవ సర్వేషాం బ్రాహ్మణానాం చ తర్పణమ్ ।
యథాశక్త్యనుసారేణ ద్విజవాచనపూర్వకమ్ ॥

—: ఇత్యుత్తరగార్గ్యోక్త సినీవాలీజననశాన్తిః :—

దర్శజననశాన్తిః

అథాతో దర్శజాతానాం మాతాపిత్రోర్దరిద్రతా ।
తద్దోషపరిహారార్థం శాన్తిం వక్ష్యామి నారదః ॥
పుణ్యాహం వాచయిత్వాఽఽదౌ క్రతుసఙ్కల్పపూర్వకమ్
కుణ్డం వా మణ్డలం కుర్యాత్తద్దేశే స్థాపయేద్ఘటమ్ ॥
తత్కుమ్భే నిక్షిపేద్ద్రవ్యం దధిక్షీరఘృతాదికమ్ ।
న్యగ్రోధోదుమ్బరాశ్వత్థాః సచూతో నిమ్బకస్తథా ॥
ఏతేషాం వృక్షమూలానాం త్వగాదీన్పల్లవాంస్తథా ।
పఞ్చరత్నాని నిక్షిప్య వస్త్రయుగ్మేన వేష్టయేత్ ॥
సర్వే సముద్రాస్సరితస్తీర్థాని జలదా నదాః ।
ఆయాన్తు యజమానస్య దురితక్షయకారకాః ॥
ఆపో హి ష్ఠేతి తిసృభిః కయానస్తిసృభిస్తథా ।
యత్కించేదమృచా చైవ సముద్రజ్యేష్ఠా ఇత్యపి ॥

Scanned by CamScanner

అభిమన్త్ర్యోదకం పశ్చాదగ్నేః పూర్వప్రదేశకే ।
హారిద్రరక్తకం చైవ కృష్ణశ్వేతం చ నీలకమ్ ॥
ఏతేషాం తణ్డులైశ్చైవ సర్వతోభద్రముద్ధరేత్ ।
దర్శస్య దేవతాయాశ్చ సోమసూర్యస్వరూపకామ్ ॥
ప్రతిమాం స్వర్ణజాం నిత్యం రాజతాం తామ్రజాం తథా ।
సర్వతోభద్రమధ్యే చ స్థాపయేద్దర్శదేవతామ్ ॥
గ్రహవర్ణం వస్త్రయుగ్మం తద్వర్ణం గన్ధపుష్పకమ్ ।
ఆప్యాయస్వేతి మన్త్రేణ సవితా పశ్చాత్తథా ॥
ఉపచారైస్సమారాధ్య తతో హోమం సమాచరేత్ ।
తతో వహ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య క్రతుసఙ్కల్పమీదృశమ్ ॥
ఆయురారోగ్యసిద్ధ్యర్థం సర్వారిష్టపరిశాన్తయే ।
పుత్రస్య దర్శజననదోషనివారణాయ చ ॥
మాతాపిత్రోః కుమారస్య సర్వారిష్టపరిశాన్తయే ।
తేషామాయుశ్శ్రియై చైవ శాన్తిహోమం కరోమ్యహమ్ ॥
సమిధశ్చ చరుద్రవ్యం క్రమేణ జుహుయాద్ఘృతమ్ ।
హునేత్సవితృమన్త్రేణ సోమో ధేనుం చ మన్త్రతః ॥
ఏతైర్మన్త్రైశ్చ ప్రత్యేకం హునేదష్టోత్తరం శతమ్ ।
దర్శస్య దేవతాహోమమష్టావింశతిసంఖ్యయా ॥
హోమమేవం చ కృత్వాఽథ విధ్యాచారాభిషేచనమ్ ॥
శ్రీసూక్తాయుష్యసూక్తే చ సముద్రజ్యేష్ఠా ఇతి క్రమాత్ ॥
ఏతైర్మన్త్రైరభిషేకం మాతాపితృశిశోస్తథా ।
దర్శస్య దేవతాహోమమష్టావింశతిసంఖ్యయా ॥

Scanned by CamScanner

హోమమేవం చ కృత్వాఽథ విద్యాచారాభిషేచనమ్ ।
శ్రీసూక్తాయుష్యసూక్తే చ సముద్రజ్యేష్ఠా ఇతి క్రమాత్ ॥
ఏతైర్మన్త్రైరభిషేకం మాతాపిత్రోశ్శిశోస్తథా ।
తతస్స్విష్టకృదాది స్యాద్ధోమశేషం సమాపయేత్ ॥
హిరణ్యం రాజతం చైవ కృష్ణధేనుం సదక్షిణామ్ ।
అన్యేభ్యోఽపి యథాశక్తి దాతవ్యా దక్షిణా తథా ॥
బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్తత్ర కారయేత్స్వస్తివాచనమ్ ॥

—: ఇతి నారదోక్తదర్శజననశాన్తిః :—

మూలనక్షత్రజననశాన్తిః

అథాతస్సమ్ప్రవక్ష్యామి మూలజాతహితాయ చ ।
మాతాపిత్రోర్ధనస్యాపి కులజ్ఞాతిహితాయ చ ॥
త్యాగో వా మూలజాతస్య స్యాదష్టాబ్దాత్ప్రదర్శనమ్ ।
అభుక్తమూలజాతానాం పరిత్యాగో విధీయతే ॥
అదర్శనాద్వాఽపి పితుస్స తు తిష్ఠేత్సమాష్టకమ్ ।
ఏవం చ దుహితుర్జ్ఞేయం మూలజాతఫలం బుధైః ॥

— గ్రన్థాన్తరేషు కన్యాయాః ఫలమన్యథాఽఽహుః —

న బాలా హన్తి మూలర్క్షే పితరం ఘాతరం తథా ।
మూలజా శ్వశురం హన్తి వ్యాళజా చ తదఙ్గనామ్ ॥
మాహేన్ద్రజాఽగ్రజం హన్తి దేవరం తు ద్విదైవజా ।
శాన్తిర్వాపుష్కలా స్యాచ్చేత్తర్హి దోషో న కస్యచిత్ ॥

ముఖ్యకాలం ప్రవక్ష్యామి శాన్తిహోమస్య యత్నతః ।
జాతస్య ద్వాదశాహే వా జన్మర్క్షే వా శుభే దినే ॥
సమాప్తమే ద్వాదశాహే కుర్యాద్వా శాన్తిమాదరాత్ ।
యథైవ శాన్తికం కుర్యాత్క్రమః తత్ర ప్రచక్ష్మహే ॥
సురమే పుణ్యదేశే తు మణ్డపం కారయేద్బుధః ।
పుణ్యగ్భిర్మన్త్రితైస్తోయైః ప్రోక్షితాయం క్షితౌ తతః ॥
తత్రోదకుమ్భం సులక్షణం రక్తం వ్రణవివర్జితమ్ ।
వస్త్రావకుణ్ఠితం కుర్యాత్పూరయేత్తీర్థవారిణా ॥
కూర్చహేమసమాయుక్తం చూతపల్లవసంయుతమ్ ।
స్వస్తికోపరి విన్యస్య పక్షీరద్రుమపల్లవైః ॥
ద్రోణవ్రీహింశ్చ నిక్షిప్య ఐశానే చ నిధాపయేత్ ।
పఞ్చరత్నం వినిక్షిప్య సర్వౌషధిసమన్వితమ్ ॥
అర్చితం గన్ధపుష్పాద్యైః శ్రీరుద్రం చ స్పృశఞ్జపేత్ ।
షడఙ్గసహితం సమ్యక్ తం జపేద్రుద్రసంఖ్యయా ॥
బహ్వృచో రుద్రసూక్తైర్వా ఛన్దోగో రుద్రసామకైః ।
ఏకాదశాష్టత్రిత్యేకసంఖ్యయా శక్తితో జపేత్ ॥
తత్రాప్రతిరథం సూక్తం శతరుద్రానువాకకమ్ ।
రక్షామన్త్రం తథా పుణ్యం రాక్షోఘ్నం చ స్పృశఞ్జపేత్ ॥
త్ర్యమ్బకం జపేత్సమ్యగష్టోత్తరసహస్రకమ్ ।
ఏకవారం తథా జాపీ పావమానీం స్పృశఞ్జపేత్ ॥
స్థాపయేత్త్రీణి కుమ్భాని ద్వయం వా తదలాభతః ।
శ్రీరుద్రస్యైకకుమ్భంచ సర్వమన్త్రాభిమన్త్రితమ్ ॥

Scanned by CamScanner

అథాన్యం చ శుభం కుమ్భం పూర్వోక్తైర్లక్షణైర్యుతమ్ ।
చతుఃప్రస్రవణం కుర్యాత్పుష్పవక్త్రం చ తద్భవేత్ ॥
వస్త్రావకుణ్ఠితం కుర్యాత్పూరయేత్తీర్థవారిణా ।
పఞ్చరత్నసమాయుక్తంఆమ్రపల్లవసంయుతమ్ ॥
గజాశ్వరథ్యావల్మీకసఙ్గమాద్ధ్రదగోకులాత్ ।
రాజద్వారప్రదేశాచ్చ మృదమానీయ నిక్షిపేత్ ॥
కుమ్భస్య నైరృతే దేశే హోమదేశం ప్రకల్పయేత్ ।
గోమయాలేపితే దేశే కుర్యాత్స్థణ్డిలముత్తమమ్ ॥
కృత్వాఽగ్నిముఖపర్యన్తముల్లేఖాది స్వశాఖయా ।
పూర్ణపాత్రనిధానాన్తం కృత్వాపూజాం సమాచరేత్ ॥
నక్షత్రదేవతారూపం సువర్ణేన ప్రయత్నతః ।
నిష్కమాత్రేణ వాఽర్ధేన పాదేనాథ స్వశక్తితః ॥
ప్రతిమాం లక్షణైర్యుక్తాం కారయిత్వా విచక్షణః ।
యద్వామౌల్యం సువర్ణస్య స్థాపయిత్వా ప్రపూజయేత్ ॥
సువర్ణం సర్వదైవత్యం సర్వదేవాత్మకోఽనలః ।
సర్వదేవాత్మకో విప్రః సర్వదేవమయో హరిః ॥
సంస్మరేన్నిరృతిం శ్యామం సుముఖం నరవాహనమ్ ।
రక్షోఽధిపం ఖడ్గహస్తం దివ్యాభరణభూషితమ్ ॥
ప్రతిమాపూజనార్థాయ వస్త్రయుగ్మం ప్రకల్పయేత్ ।
పఙ్కజం కారయేద్భూమౌ రక్తాభైర్వ్రీహితణ్డులైః ॥
చతుర్వింశద్దళోపేతం శుక్లైర్వా కర్ణికాన్వితమ్ ।
తస్యోపరి న్యసేత్పాత్రం స్వర్ణం వా రౌప్యమృణ్మయమ్॥

శుద్ధవస్త్రేణ సంఛాద్య తత్ర మూలాని నిక్షిపేత్ ।
(మూలానీతి శతమూలాని) తదభావేతు—
విష్ణుక్రాన్తా సహదేవీ తులసీ తు శతావరీ ।
మూలానీమాని గృహ్ణీయాచ్ఛతాలాభే విశేషతః ॥
స్థాపయేత్కర్ణికామధ్యే వస్త్రగన్ధాద్యలఙ్కృతమ్ ।
కూర్చం హోమజలోపేతం కుఙ్కుమౌషధిసంయుతమ్ ।
కుమ్భోపరి న్యసేద్విద్వాన్ మూలనక్షత్రదేవతామ్ ।
అధిప్రత్యధిదేవౌ చ దక్షిణోత్తరదేశయోః ॥
అధిదేవం యజేదాదౌ జ్యేష్ఠనక్షత్రదేవతామ్ ॥
నిరృతిం పూజయేన్మధ్యే మూలనక్షత్రదేవతామ్ ।
పశ్చాత్ప్రత్యధిదేవం తు పూర్వాషాఢాధిదేవతామ్ ॥
ఐన్ద్రాదీశానపర్యన్తం చతుర్వింశతితారకాః ।
ఉత్తరాషాఢఋక్షాది అనూరాధాన్తమర్చయేత్ ॥
స్వస్వమన్త్రైస్తథా చాపి నామభిర్వా ప్రపూజయేత్ ।
స్వలిఙ్గోక్తైః స్వమన్త్రైశ్చ ప్రధానత్రితయం యజేత్ ॥
పఞ్చామృతేన సంస్నాప్యావాహనాదిభిరర్చయేత్ ।
ఉపచారైః షోడశభిః యద్వా పఞ్చోపచారకైః ॥
రక్తచన్దనగన్ధాద్యైః పుష్పైః కృష్ణసితాదిభిః ।
మేషశృఙ్గాదిధూపైశ్చ ఘృతదీపైస్తథైవ చ ॥
సురాపోలికమాంసాద్యైర్నైవేద్యైరోదనాదిభిః ॥
మత్స్యమాంససురాదీని బ్రాహ్మణానాం వివర్జయేత్ ॥
సురాస్థానే ప్రదాతవ్యం క్షీరం సైన్ధవమిశ్రితమ్ ।

Scanned by CamScanner

పాయసం లవణోపేతం మాంసస్థానే ప్రకల్పయేత్ ॥
ఉక్తగన్ధాద్యలాభే తు యథాలాభం సమర్పయేత్ ।
పుష్పాన్తంతు సమభ్యర్చ్య హోమంకుర్యాద్యథోదితమ్ ॥
నిర్వాపప్రోక్షణాదీని చరోః కుర్యాద్యథావిధి ।
కుమ్భాభిమన్త్రణం కుర్యాద్దక్షిణేన కరేణ తు ॥
మృత్యుప్రశమనార్థాయ జపేత్త్ర్యమ్బకం శతమ్ ।
రుద్రంకుమ్భోక్తమార్గేణకుమ్భంస్పృష్ట్వాఽభిమన్త్రయేత్ ॥
ధూపం దీపం చ నైవేద్యం కుమ్భయుగ్మే నివేదయేత్ ।
ప్రసాదాయ తతో దేవాన్నమస్కృత్య క్షమాపయేత్ ॥
నిర్వాపప్రోక్షణాదీని చరోః కుర్యాద్యథావిధి ।
అన్యత్ర శ్రపయేదన్నం తిలమిశ్రం తు కారయేత్ ॥
తదన్నం కృసరేత్యుక్తం సర్వత్రైవం ప్రకీర్తితమ్ ।
హవిర్గృహీత్వావిధివన్నిర్వృత్య బహ్వృచో హునేత్ ॥
మోఘుణః పరాపరేతి య త్తేదేవీతి వాపునః ।
పాయసం ఘృతసంమిశ్రం హునేదష్టోత్తరం శతమ్ ॥
సమిదాజ్యచరూన్పశ్చాచ్ఛక్తితస్సంఖ్యయా హునేత్ ।
అధిదేవతయోశ్చైవ జుహుయాత్స్వస్వమన్త్రతః ॥
చతుర్థ్యన్తైర్నమోఽన్తైశ్చ స్వాహాన్తైస్స్వస్వమన్త్రతః ।
నక్షత్రదేవతాభ్యశ్చ పాయసేన తు హోమయేత్ ॥
కృణుష్వేతి చ పఞ్చర్గ్భిర్జుహుయాత్కృసరం తతః ।
గాయత్ర్యా జాతవేదసె త్ర్యమ్బకమితి క్రమాత్ ॥

Scanned by CamScanner

సిరా యుఞ్జన్తి తామగ్నిం వాస్తోష్పత్యగ్నిమేవ చ ।
క్షేత్రస్య పతినా మన్త్రైస్త్రిభిరగ్నిర్యథోదితైః ॥
గణానాం త్వా శ్రీసూక్తేన సమిదాజ్యచరూన్ హునేత్ ।
అష్టోత్తరశతం వాఽథ అష్టావింశతిమేవ వా ॥
అష్టసంఖ్యయా వాఽథ జుహుయాచ్ఛక్తితో బుధః ।
దోషమల్పంమహత్వర్ణం సమిద్ధాదీన్ప్రకల్పయేత్ ॥
త్వం నస్సోమేతి పాయసం జుహుయాత్తు త్రయోదశ ।
చతుర్గృహీతమాజ్యం చ యా తే రుద్రేతి మన్త్రతః ॥
స్రువేణ జుహుయాదాజ్యం మహావ్యాహృతిభిః క్రమాత్ ।
ఏతేషాం చైవ మన్త్రాణాం వక్ష్యే ఋష్యాదికం క్రమాత్ ।
జ్యేష్ఠానక్షత్రస్య - ఇన్ద్ర శ్రేష్ఠాని గృత్సమద ఇన్ద్రస్త్రిష్టుప్ ॥
మూలస్య- మోషుణో ఘోరః కణ్వో నిరృతిర్గాయత్రీ ॥
పూర్వాషాఢస్య- ఆపో హిష్ఠా సిన్ధుద్వీప ఆపో గాయత్రీ ।
ఏవముత్తరాషాఢాదిచతుర్వింశతినక్షత్రాణాం క్రమతో వక్ష్యే ॥

విశ్వే దేవా ఋతావృధా ఋజిశ్వో విశ్వే దేవా గాయత్రీ ॥
బ్రహ్మాణా తే విశ్వామిత్రో బ్రహ్మా త్రిష్టుప్ ఏషాఽభిజిన్నక్షత్రస్య ॥

వషట్తే విష్ణో వసిష్ఠో విష్ణుస్త్రిష్టుప్ ॥
అష్టా దేవా వసవో విష్ణుర్వసవస్త్రిష్టుప్ ॥
ఇమం మే వరుణశ్శునశ్శేఫో వరుణోగాయత్రీ ॥
సముద్రస్సిన్ధుర్వసుకణ్వోఽజ ఏకపాత్త్రిష్టుప్ ॥

Scanned by CamScanner

ఉత నోనక్తంపాత్థ్యాస్తన్యోఽహిర్బుధ్న్యః ప్రస్తార పఙ్క్తిః ॥

పూషా గా భరద్వాజః పూషా గాయత్రీ ॥

అశ్వినా యజ్వరీర్మధుచ్ఛన్దా అశ్వినౌ గాయత్రీ ॥

యమాయ సోమం యమో యమోఽనుష్టుప్ ॥

అగ్నిస్తువిశ్రవస్తమం వసూయవోఽగ్నిరనుష్టుప్ ।

ప్రజాపతే హిరణ్యగర్భః ప్రజాపతిస్త్రిష్టుప్ ॥

సోమో ధేనుం గౌతమస్సోమస్త్రిష్టుప్ ॥

మృళా నః కుత్సోరుద్రో జగతీ ॥

అదితిర్న ఇతి రిరంపిరోఽదితిరుష్ణిక్ ॥

బృహస్పతే గృత్సమదో బృహస్పతిస్త్రిష్టుప్ ॥

నమో స్తు సర్పేభ్యో యో అగ్నిస్సర్పాఽనుష్టుప్ ॥

బృహస్పతే గృత్సమదో బృహస్పతిస్త్రిష్టుప్ ।

నమో అస్తు సర్పేభ్యో అగ్నిస్సర్పానుష్టుప్ ।

అహం పితౄఞ్ఛఙ్ఖః పితరస్త్రిష్టుప్ ॥

అర్యమణో అదితిర్విశ్వామిత్రోఽర్యమా త్రిష్టుప్ ॥

భగ ఏవ వసిష్ఠో భగస్త్రిష్టుప్ ॥

ఉదు త్యం కణ్వపుత్రః ప్రస్కణ్వస్సూర్యో గాయత్రీ ॥

చిత్రం దేవానామితి కుత్సస్సూర్యస్త్రిష్టుప్ ॥

వాయవాయాహి మధుచ్ఛన్దా వాయుర్గాయత్రీ ॥

ఇన్ద్రాగ్నీ ఆగతం విశ్వామిత్ర ఇన్ద్రాగ్నీ గాయత్రీ ॥

మిత్రో జనాన్ విశ్వామిత్రో మిత్రస్త్రిష్టుప్ ॥

Scanned by CamScanner

అనూరాధానక్షత్రదేవతాయై మిత్రాయ నమస్స్వాహా ॥
అనూరాధానక్షత్రదేవతాయై మిత్రాయేదమ్ ॥
ఏవం సర్వేషు నక్షత్రేషు యోజనీయమ్ ॥
కృణుష్వ పాజ ఇతి పఞ్చదశర్చస్య సూక్తస్య వామదేవో
రక్షోహాఽగ్నిస్త్రిష్టుప్ ॥ అనేన కృసరం హుత్వా ॥
తత్సవితుర్విశ్వామిత్రస్సవితా గాయత్రీ ॥
జాతవేదసే కశ్యపో దుర్గా త్రిష్టుప్ ॥
త్ర్యమ్బకం వసిష్ఠో రుద్రోఽనుష్టుప్ ॥
సీరా యుఞ్జన్తీత్యస్య బుధో విశ్వే దేవా గాయత్రీ ॥
తామగ్నివర్ణాం కశ్యపో దుర్గా త్రిష్టుప్ ॥
వాస్తోష్పతే వసిష్ఠో వాస్తోష్పతిస్త్రిష్టుప్
అగ్నిం దూతం మేధాతిథిరగ్నిర్గాయత్రీ ॥
క్షేత్రస్య పతినేతి త్ర్యృచస్య వామదేవః క్షేత్రపతిః
ఆద్యాఽనుష్టుప్ ॥ అన్త్యా త్రిష్టుప్ ॥
గణానాంత్వా గృత్సమదో గణపతిర్జగతీ ॥
హిరణ్యవర్ణామితి పఞ్చదశర్చస్య సూక్తస్య ఆనన్ద-
కర్దమచిక్లీతేన్దిరాసుతా ఋషయః శ్రీరగ్నిర్దేవతే
ఆద్యాస్తిస్రోఽనుష్టుభః కాంసోఽస్మీతేతి బృహతీ ఉత్తర-
యోస్త్రిష్టుప్ అన్త్యాపఞ్చిస్తారపఙ్క్తిః ॥
ఏతాసాం దేవతానాం సమిదాజ్యచరూన్ హుత్వా ॥
త్వం సోమ విశ్వతో రక్షా రాజన్నితి త్రయోదశ-
మన్త్రాణాం గౌతమస్సోమో గాయత్రీ ॥ దశమ్యుష్ణిక్ ।

అన్త్యాస్తిస్రస్త్రిష్టుభః ॥ పాయసేన త్రయోదశాహుతీః హుత్వా ॥

ఆజ్యేన మహావ్యాహృతీర్హుత్వా । వ్యాహృతిభిస్తిల వ్రీహీన్ హావయేత్ ॥

హుత్వా స్విష్టకృతం పశ్చాత్ ప్రాయశ్చిత్తం సమాపయేత్ ।
ఆచార్యో యజమానో వా అగ్నిం పూర్ణాహుతిం హునేత్ ॥
సముద్రాదూర్మిసూక్తేన ప్రాజాపత్య ఋచా తథా ।
పూర్ణాదర్వీ సప్త తేఽగ్న ఏతైః పూర్ణాహుతిం హునేత్ ।
ఏవం పూర్ణాహుతిం హుత్వా హోమశేషం సమాపయేత్ ॥
అభిషేకవిధిం వక్ష్యే సర్వాచార్యైరుదీరితమ్ ॥
భద్రాసనోపవిష్టస్య యజమానస్య ఋత్విజః ।
దారపుత్రసమేతస్య కుర్యుస్సర్వాభిషేచనమ్ ॥
అక్షీభ్యామితి సూక్తేన పావమానీభిరేవ చ ।
ఆపో హిష్ఠేతి నవభిః ఆప ఇద్వై ద్వయేన చ ॥
సహస్రాక్షతృచేనాపి దేవస్యత్వేతి మన్త్రకైః ।
శివసఙ్కల్పమన్త్రేణ వరుణమాన్త్రైశ్చ మన్త్రకైః ॥
యోఽసౌ వజ్రధరో దేవో మహేన్ద్రో గజవాహనః ।
మూలజాతశిశోర్దోషం మాతాపిత్రోర్వ్యపోహతు ॥
యోఽసౌ శక్తిధరో దేవో హుతభుఙ్మేషవాహనః ।
సప్తజిహ్వాశ్చ మేషోఽగ్నిర్మూలదోషం వ్యపోహతు ॥
యోఽసౌ దణ్డధరో దేవో యమో మహిషవాహనః ।
మూలజాతశిశోర్దోషం వ్యపోహతు యమస్సదా ॥

Scanned by CamScanner

యో౽సౌ ఖడ్గధరో దేవో నిఋృతీ రాక్షసాధిపః ।
ప్రశామయతు మూలోత్థం దోషం గణ్డాన్తసమ్భవమ్ ॥
యో౽సౌ పాశధరో దేవో వరుణశ్చ జలేశ్వరః ।
నక్రవాహః ప్రచేతా౽ంహో మూలోత్థం స వ్యపోహతు ॥
యో౽సౌ దేవో జగత్ప్రాణో మారుతో మృగవాహనః ।
ప్రశామయతు మూలోత్థం దోషం బాలస్య శాన్తిదః ॥
యో౽సౌ నిధిపతిర్దేవో గదాభృద్వాజివాహనః ।
మాతాపిత్రోశ్శిశోశ్చైవ మూలదోషం వ్యపోహతు ॥
యో౽సౌ పశుపతిర్దేవః పినాకీ వృషవాహనః ।
ఆశ్లేషామూలగణ్డాన్తదోషమాశు వ్యపోహతు ॥
విఘ్నేశః క్షేత్రపో దుర్గా లోకపాలా నవ గ్రహాః ।
సర్వదోషప్రశమనం సర్వే కుర్వన్తు శాన్తిదాః ॥
తచ్ఛంయోరభిషేకం తు సర్వదోషోపశాన్తిదమ్ ।
సర్వకామప్రదం దివ్యం మఙ్గళానాం చ మఙ్గళమ్ ॥
వస్త్రాన్తరితకుమ్భాభ్యాం పశ్చాత్తు స్నాపయేద్బుధః ।
తతశ్శుక్లామ్బరధరశ్శుక్లమాల్యానులేపనః ॥
యజమానో దక్షిణాభిస్తోషయేదృత్విగాదికాన్ ।
ధేనుం పయస్వినీం దద్యాదాచార్యాయ సవత్సకామ్ ॥
నిఋృతిప్రతిమాం వస్త్రం కుమ్భం హేమ చ దాపయేత్ ।
గ్రహార్థవస్త్రప్రతిమాస్తత్తద్గోభూశ్చ దాపయేత్ ॥
శ్రీరుద్రజాపినే దేయః కృష్ణో౽నడ్వాన్ప్రయత్నతః ।
తత్కుమ్భవస్త్రప్రతిమాస్తస్మై దద్యాత్ప్రయత్నతః ॥

Scanned by CamScanner

ఇతరేభ్యోఽపి విప్రేభ్యః శక్త్యా దద్యాచ్చ దక్షిణామ్ ।
ఉక్తాలాభేతతో దద్యాదాచార్యబ్రహ్మఋత్విజామ్ ॥
తత్తన్మూల్యం ప్రదాతవ్యం శక్త్యా వాఽథ ప్రదాపయేత్ ।
ఆచార్యాయ చ యద్దత్తం తదర్థం బ్రహ్మణో భవేత్ ॥
సదస్యాయ బ్రహ్మణోఽర్థం ఋత్విగ్భ్యశ్చ తదర్థకమ్ ।
గృహీత్వాయూదాశిషస్తేభ్యః ప్రణమ్యాథ క్షమాపయేత్ ॥
దద్యాదన్నం పాయసాది బ్రాహ్మణాన్భోజయేచ్ఛతమ్ ।
అలాభే సతి పఞ్చాశద్దశకం తదభావతః ॥
సర్వశాన్తైశ్చ పఠనం బ్రాహ్మణైరాశిషం తథా ।
గృహీ క్షమాపయేద్విద్వాన్ నిఋతిః ప్రీయతామితి ॥
విధానే చరితేఽస్మింస్తు తతశ్శాన్తిర్భవేద్ధ్రువమ్ ।
గణ్డాన్తేఽప్యేవ కర్తవ్యం పుష్యాద్యే తద్వదేవ తు ॥
మాసాష్టకే ద్వాదశాహే కుర్యాద్వా శాన్తిమాదరాత్ ।
ఇత్యుక్తం మనునా సమ్యక్ మూలజాతహితాయ చ ॥
మాతాపిత్రోర్ధనస్యాపి బన్ధూశ్శోకోపశాన్తయే ॥

ఇతి మనుప్రోక్తమూలనక్షత్రజననశాన్తివిధిః.

ఆశ్లేషాజననశాన్తిః

ఆశ్లేషాయాం తు జాతానాం శాన్తిం వక్ష్యామ్యశేషతః ।
జాతస్య ద్వాదశాహే చ శాన్తిహోమం సమాచరేత్ ॥
అసంభవే తు జన్మర్క్షే అన్యస్మిన్వా శుభే దినే ।

స్నాతోఽభ్యఙ్గాదిభిస్తస్మిన్వరయేదృత్విగాదికాన్ ॥
విభవె పఞ్చ కుమ్భాంస్తు ద్వయం వా తదలాభతః ।
దేవతాః స్థాపయేచ్చైకమేకం రుద్రాదిభిమన్త్రణే ॥
మూలర్క్షోక్తప్రకారేణ కుమ్భే నిక్షిప్య పూజయేత్ ।
గోమయాలేపితే దేశే ధాన్యాద్యైః పరిశోభితే ॥
పఙ్కజం కారయేత్తత్ర చతుర్వింశదళాన్వితమ్ ।
తణ్డులైః కారయేద్వ్యాబ్వా రక్తపీతసితాసితైః ॥
కర్ణికాయాం న్యసేద్ధీమాన్ స్థాపయేత్తేషు కుమ్భకమ్ ।
ఆకలశేష్విత్యనయా కలశస్థాపనం శుభమ్ ॥
ఇమం మే గఙ్గేమన్త్రేణ పూరయేత్తీర్థవారిణా ।
కుమ్భం చ వస్త్రగన్ధాద్యైస్తత్తన్మన్త్రైః ప్రపూజయేత్ ॥
యాః ఫలినీరిత్యనయా క్షిపేద్వన్యౌషధాదికాన్
కుమ్భోపరిస్థపాత్రే తు ఆశ్లేషాప్రతిమాం యజేత్ ॥
నిష్కనిష్కార్ధపాదైర్వా కారయిత్వా స్వశక్తితః ।
తత్తత్పూర్వోక్తనక్షత్రే దక్షిణోత్తరయోర్యజేత్ ॥
ఇన్ద్రాదీశానపర్యన్తం అన్యాన్ చ తాని పూజయేత్ ।
మూలోక్తేన విధానేన కుమ్భయోరభిమన్త్రణమ్ ॥
రుద్రం వా రుద్రకుమ్భే తు పూర్వవచ్ఛేషమాచరేత్ ।
నమో అస్తు సర్పేభ్యః పూజామన్త్ర ఇతీరితః ॥
సర్పో రక్తత్రినేత్రశ్చ ద్విభుజః పీతవస్త్రకః ।
ఫలకాసిధరస్తీక్ష్ణో దివ్యాభరణభూషితః ॥
ఏవంధ్యాత్వాతతోఽభ్యర్చ్య హోమకర్మసమాచరేత్ ।

Scanned by CamScanner

కర్తుశ్శాఖోక్తమార్గేణ ఆచార్యస్యాథవా చరేత్ ॥
అథేధ్మాధానపర్యన్తముపలేపాది పూర్వవత్ ।
ఛన్దోగా బహ్వృచాశ్చైవ తథాఽన్యే తైత్తిరీయకాః ॥
అగ్నికార్యమశేషం తు కర్తుర్గృహ్యోక్తమార్గతః ।
హోమం కుర్యాత్ప్రయత్నేన ఆచార్యో బ్రాహ్మణైస్సహ ॥
సమిదాజ్యచరూన్ హుత్వా గాయత్ర్యాఽష్టశతం క్రమాత్ ।
గాయత్ర్యా స్విష్టకృద్ధోమం హోమశేషం సమాపయేత్ ॥
దారపుత్రసమేతస్య యజమానస్య పూర్వవత్ ।
అభిషిఞ్చేత్తథాఽఽచార్యో ఋత్విగ్భిస్సహితశ్శుభః ॥
అభిమన్త్రితకుమ్భాద్భిః అభిషేచనమాచరేత్ ।
తథా పౌరాణమన్త్రైశ్చ పల్లవైరభిషేచయేత్ ॥
ఆశ్లేషాఋక్షజాతస్య మాతాపిత్రోర్ధనస్య చ ।
భ్రాతృజ్ఞాతికులస్థానాం దోషం సర్వం వ్యపోహతు ॥
యోఽసౌ వాగీశ్వరో నామ అధిదేవో బృహస్పతిః ।
మాతాపిత్రోశ్శోకశ్చైవ గణ్డాన్తం చ వ్యపోహతు ॥
పితరస్సర్వభూతానాం రక్షన్తు పితరస్సదా ।
సర్వనక్షత్రజాతస్య విత్తం చ జ్ఞాతిబాన్ధవాన్ ॥
ఏవం కృతేఽభిషేకే తు సర్వశాన్తిర్భవేద్ధ్రువమ్ ।
తతశ్శుక్లామ్బరధరో యజమానస్సుభూషితః ॥
దక్షిణాభిస్తతో విప్రాన్ మూలవచ్చ ప్రపూజయేత్ ।
భుక్తవద్భ్యశ్చ విప్రేభ్యః స్వీకుర్యాదాశిషో గృహీ ॥
ఇత్యుక్తేన విధానేన సర్వారిష్టం వ్యపోహతి ।

Scanned by CamScanner

సర్వకామార్థసిద్ధిశ్చ వేదోక్తాయుర్భవిష్యతి ॥
ఇత్యుక్తం వేదశాస్త్రార్థం సారమాగమచోదితమ్ ।
మానవానాం హితార్థాయ మనునా సర్వకామదమ్ ॥
సర్పాధీశ నమస్తుభ్యం నాగానాం చ గణాధిప ।
గృహాణార్ఘ్యం మయా దత్తం సర్వారిష్టప్రశాన్తయే ॥
మూలనక్షత్రవత్కుర్యాత్సర్వగణ్డే స్వనామతః ॥

—ఇతి మానవీయసంహితాయాం ఆశ్లేషా-—

నక్షత్ర జననశాన్తిః.—

జ్యేష్ఠానక్షత్రజననశాన్తిః.

సుఖాసీనం మునిశ్రేష్ఠం గర్గం మునిగణాన్వితమ్ ।
కృత్వాఞ్జలిపుటో భూత్వా పరిపప్రచ్ఛ శౌనకః ॥
జ్యేష్ఠానక్షత్రసమ్భూతగణ్డదోషవినిర్ణయమ్ ।
తస్య శాన్తిం విధానం చ వద మే మునిసత్తమ ॥
శౌనకస్య వచశ్శ్రుత్వా ప్రత్యువాచ మహామునిః ।
శృణు శౌనక యత్నేన గణ్డదోషవినిర్ణయమ్ ॥
తస్య శాన్తిం విధానం చ యథావత్కథయామ్యహమ్ ।
ఘటికైకా చ మిత్రాన్తే జ్యేష్ఠాదౌ ఘటికాద్వయమ్ ॥
తయోస్సన్ధిరితి జ్ఞేయశ్శిశుగణ్డస్సమీరితః ।
ప్రథమే చ ద్వితీయే చ జ్యేష్ఠర్క్షే చ తృతీయకే ॥
పాదత్రయే జాతనరో జ్యేష్ఠేఽప్యత్ర ప్రజాయతే ।

Scanned by CamScanner

జ్యేష్ఠాన్త్యపాదజాతస్తు పితుస్స్వస్య వినాశకః ॥
జాయతే వాత్ర సన్దేహో దశాహోభ్యన్తరే తథా ।
జ్యేష్ఠర్క్షే కన్యకా జాతా హన్తి శీఘ్రం ధవాగ్రజమ్ ॥
తచ్ఛాన్తిం తస్య వక్ష్యామి గణ్డదోషప్రశాన్తయే ।
సుదినే శుభనక్షత్రే చన్ద్రతారాబలాన్వితే ॥
సూతకాన్తే తథా కుర్యాత్ జ్యేష్ఠాశాన్తిం విధానతః ।
వజ్రాఙ్కుశధరం దేవమైరావతగజాన్వితమ్ ॥
కుర్యాచ్ఛచీపతిం రమ్యం దేవేన్ద్రం సురనాయకమ్ ।
కర్షమాత్రసువర్ణేన కర్షార్ధేనాథ పాదతః ॥
తదర్ధార్ధేన కుర్వీత విత్తశాఠ్యం న కారయేత్ ।
శాలితణ్డులసమ్పూర్ణం కుమ్భస్యోపరి పూజయేత్ ॥
ఇన్ద్రాయేన్ద్రో మరుత్వత ఇతి మన్త్రేణ వాగ్యతః ।
గన్ధపుష్పైర్ధూపదీపైర్నానాభక్ష్యనివేదనైః ॥
పూజయేద్విధినా విప్ర లోకపాలగణాన్వితమ్ ।
రక్తవస్త్రద్వయోపేతం పూజయేత్సురనాయకమ్ ॥
తత్ర సంస్థాపయేత్కుమ్భాన్ చతుర్దిక్షు విశేషతః ।
తన్మధ్యే స్థాపయేత్కుమ్భం శతచ్ఛిద్రసమన్వితమ్ ॥
పుణ్యోదకసమాయుక్తాన్ వస్త్రయుగ్మాభివేష్టితాన్ ।
కుమ్భేషు విన్యసేద్ధీమాన్ పఞ్చగవ్యం సమన్త్రకమ్ ॥
పఞ్చామృతం పఞ్చరత్నం మృత్తికాః పఞ్చసంజ్ఞికాః ।
పఞ్చ వృక్షకషాయాంశ్చ పఞ్చ పల్లవకాంస్తథా ॥
సువర్ణకుశదూర్వాంశ్చ శతౌషధిమపి క్షిపేత్ ।

పూజయేద్వారుణైర్మన్త్రైః కుమ్భస్థిమాన్ప్రియత్నతః ॥
త్వం నో అగ్నే జపేదాదౌ స త్వం నోఽపి ద్వితీయకమ్ ।
సముద్రజ్యేష్ఠా ఇతి చేమం మేగఙ్గే చతుర్థకమ్ ॥
పూజయేద్వస్త్రపుష్పాద్యైశ్చతురః కలశానపి ।
జపం కుర్యుః ప్రియత్నేన మన్త్రైరేభిర్ద్విజోత్తమాః ॥
ఆ నో భద్రా జపేదాదౌ భద్రా అగ్నే ద్వితీయకమ్ ।
తృతీయం పురుషసూక్తం చ కద్రుద్రాయ చతుర్థకమ్ ॥
ఆచార్యో మూలమన్త్రేణ జపం కుర్యాద్విశేషతః ।
ఇన్ద్రసూక్తం రుద్రజాప్యం జపేన్మృత్యుంజయం తతః ॥
ఇత్థం సమ్పూజ్య దేవేన్ద్రం వరుణం కుమ్భసంస్థితమ్ ।
సుసఙ్కల్ప్య విధానేన హోమకర్మ తతశ్చరేత్ ॥
సమిద్భిర్బ్రహ్మవృక్షస్య శతమష్టోత్తరం తథా ।
సర్పిషా చరుణా చైవ మూలమన్త్రేణ వాగ్యతః ॥
హునేజ్జాప్యం చ తేనైవ యత ఇన్ద్ర భయామితి చ ।
తిలాన్వ్యాహృతిభిర్హుత్వా శతమష్టోత్తరం పృథక్ ॥
భార్యాశిశుసమోపేతం యజమానం విశేషతః ।
అభిషేకం ప్రకుర్వీత సూక్తైర్వారుణసంజ్ఞికైః ॥
సముద్రజ్యేష్ఠాదిమన్త్రైరిమం మే వరుణేతి చ ।
ద్యౌశ్శాన్తేత్యాదిభిర్మన్త్రైః అభిషేకం సమాచరేత్ ॥
అభిషేకే నివృత్తే తు యజమానస్సమాహితః ।
శుక్లామ్బరాణి ధృత్వాఽథ కుర్యాదాజ్యావలోకనమ్ ॥
రూపం రూపేతి మన్త్రేణ చిత్రం తచ్ఛుభేవ వా ।

Scanned by CamScanner

దేవతాపురతస్థిత్వా ధూపదీపం నివేదయేత్ ॥
దద్యాదాచమనం సమ్యక్తామ్బూలార్ఘ్యం తథైవ చ ।
నమస్తే సురనాథాయ నమస్తుభ్యం శచీపతే ॥
గృహాణార్ఘ్యం మయా దత్తం గణ్డదోషప్రశాన్తయే ।
కార్యం యత్పూజకాదీనాం కారితం యత్ఫలం శుభమ్ ॥
లబ్ధ్వా తు తత్ఫలం సర్వం దేవేన్ద్రాయ సమర్పయేత్ ।
ఆచార్యాయ చ గాం దద్యాత్సుశీలాం చ పయస్వినీమ్ ॥
రక్తవర్ణం వస్త్రయుతాం సర్వాలఙ్కారభూషితామ్ ।
వస్త్రయుగ్మపిధానాం చ ప్రతిమాం చ సదక్షిణామ్ ॥
దాన శ్లో॥ [యక్షగన్ధర్వసిద్ధైశ్చ పూజితోఽసి శచీపతే ।
దానేనానేన దేవేశ గణ్డదోషం వినాశయ ॥].
అష్టోత్తరశతాం సంఖ్యాం కుర్యాద్బ్రాహ్మణభోజనే ।
తేభ్యోఽపి దక్షిణాం దత్వా ప్రణిపత్య క్షమాపయేత్ ॥
ఇమాం కృత్వా జ్యేష్ఠాశాన్తిం యథావిధ్యుక్తమార్గతః ।
గణ్డదోషం వినిర్జిత్య ఆయుష్మాన్ జాయతే నరః ॥
ఇత్యుక్తం వృద్ధగార్గ్యేణ శౌనకాయ విశేషతః ।
జ్యేష్ఠానక్షత్రసమ్భూతగణ్డదోషప్రశాన్తయే ॥
క్షమాపణ శ్లో॥ [అజ్ఞానాద్వాఽథవా జ్ఞానాద్వైకల్యాత్సాధనస్య వా ।
యన్న్యూనమతిరిక్తం వా తత్సర్వం క్షన్తుమర్హసి ॥].

— ఇతి వృద్ధగార్గ్యోక్త జ్యేష్ఠానక్షత్రజననశాన్తిః. —

Scanned by CamScanner

అథైకనక్షత్రజననశాన్తిః

శౌనకః :—

ఏకస్మిన్నేవ నక్షత్రే భ్రాత్రోర్వా పితృపుత్రయోః ।
ప్రసూతిశ్చేత్తయోర్మృత్యుర్భవేదేకస్య నిశ్చయః ॥
శౌనకోఽహం ప్రవక్ష్యామి నక్షత్రైక్యస్య శాన్తికమ్ ।
మాతృనక్షత్రజాతస్య మాత్రరిష్టం తథైవ చ ॥
పితృనక్షత్రజాతస్య పిత్రరిష్టం భవేద్ధ్రువమ్ ।
తన్నక్షత్రే పాదయుక్తే తత్ర జాతం శిశుం త్యజేత్ ॥
తస్య నక్షత్రజాతస్య న శ్రోతవ్యో ధ్వనిః పితుః ।
జాతస్య ద్వాదశాహే తు జన్మర్క్షే వా శుభే దినే ॥
గోముఖప్రసవం కుర్యాద్గోదానం చ తతః పరమ్ ।
సర్వారిష్టవినాశాయ గోముఖప్రసవో భవేత్ ॥
అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి శాన్తికర్మ విధానతః ।
గృహస్యైశానదిగ్భాగే హోమదేశం ప్రకల్పయేత్ ॥
తస్మాదీశానదిగ్భాగే గోమయాలేపితే శుభే ।
వ్రీహిరాశిం చ నిక్షిప్య స్థాపయేదవ్రణం ఘటమ్ ॥
ఆచార్యం వరయేత్తత్ర శాన్తికర్మణి కోవిదమ్ ।
పుణ్యాహం వాచయిత్వా తు నవగ్రహపురస్సరమ్ ॥
కుమ్భద్వయం చ నిక్షిప్య పూరయేన్నిర్మలోదకమ్ ।
పఞ్చగవ్యం పఞ్చరత్నం పఞ్చత్వక్పఞ్చపల్లవాన్ ॥
కుశకూర్చం చ నిక్షిప్య మృదౌషధి విధానతః ।

Scanned by CamScanner

తదృక్షదేవతారూపాం ప్రతిమాం కారయేద్బుధః ॥
నిష్కమాత్రసువర్ణేన పాదేనాథ స్వశక్తితః ।
ప్రతిమాం కారయిత్వా తు యజమానస్తు ఋత్విజా ॥
ధాన్యోపరి న్యసేత్పాత్రం వస్త్రయుగ్మేన వేష్టయేత్ ।
తన్నక్షత్రోక్తమన్త్రేణ అర్చయేత్కలశోపరి ॥
ఉపచారైః షోడశభిర్జపేత్తల్లిఙ్గమన్త్రకమ్ ।
త్ర్యమ్బకేన మన్త్రేణ రుద్రకుమ్భం స్పృశన్ జపేత్ ॥
కుమ్భస్య పశ్చిమే దేశే స్థణ్డిలే సమలఙ్కృతే ।
అన్వాధానాదికం కర్మ ఆజ్యభాగాన్తమాచరేత్ ॥
తన్నక్షత్రోక్తమన్త్రేణ సమిదాజ్యచరూన్హునేత్ ।
అష్టోత్తరసహస్రం తు అష్టోత్తరశతం తు వా ॥
మృత్యుఞ్జయేన మన్త్రేణ తిలమష్టోత్తరం శతమ్ ।
గాయత్ర్యా చ హునేత్తత్ర దూర్వాశ్చ శతసంఖ్యయా ॥
అష్టావింశతిమష్టౌ వా హోమం కుర్యాద్విధానతః ।
తతస్స్విష్టకృతం హుత్వా హోమశేషం సమాపయేత్ ॥
భద్రాసనోపవిష్టస్య అభిషేకం సమాచరేత్ ।
ఆచార్యో మూలమన్త్రేణ ఋత్విగ్భిస్సహ మార్జయేత్ ॥
ఆపో హి ష్ఠేతి సూక్తేన అక్షీభ్యామితి సూక్తతః ।
తన్నక్షత్రోక్తమన్త్రేణ పావమానీభిరేవ చ ॥
సముద్రజ్యేష్ఠా ఇత్యాదిమన్త్రైశ్చైవాభిషేచయేత్ ।
అభిషేకాప్లుతం వస్త్రం ఆచార్యాయ నివేదయేత్ ॥
ఆచార్యాయ చ గాం దద్యాత్సుశీలాం చ పయస్వినీమ్ ।

Scanned by CamScanner

అత్రోపకరణం సర్వమాచార్యాయ నివేదయేత్ ॥
యదిశాన్తిం నకుర్యాచ్చేత్ షణ్మాసాన్మృత్యుమాప్నుయాత్ ।
తస్మాత్సర్వ ప్రయత్నేన శాన్తింకుర్యాద్యథావిధి ॥
బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్పశ్చాదాశిషో వాచయేత్తతః ।

—: ఇతి శౌనకీయే ఏకనక్షత్రజననశాన్తిః ;—

నక్షత్రగణ్డాన్తశాన్తిః

అశ్వినీమఖమూలాదౌ త్రిషట్కనవ నాడికాః ।
రేవతీసర్పశక్రాన్తే మాసాశ్చ ఋతుసాయకాః ॥
అశ్వినీమఘమూలాదౌ నాడికాద్వితయం తథా ।
రేవతీసర్పశక్రాన్తే నాడికాద్వితయం తథా ॥
అశ్వినీమఘమూలానాం పూర్వార్ధే బాధ్యతే పితా ।
పూషాహిశక్రపశ్చార్ధే జననీ బాధ్యతే శిశోః ॥
పితృఘ్నశ్చ దివా జాతో రాత్రిజాతస్తు మాతృహా ।
ఆత్మహా సన్ధ్యయోర్జాతో నాస్తిగణ్డే నిరామయః ॥
సర్వేషాం ద్వంద్వజాతానాం పరిత్యాగో విధీయతే ।
వర్జయేద్దర్శనం రావం తచ్చ షాణ్మాసికం భవేత్ ॥
తస్య శాన్తిం ప్రవక్ష్యామి సోమమన్త్రేణ భక్తిమాన్ ।
కాంస్యపాత్రం ప్రకుర్వీత పలైష్షోడశభిర్నవమ్ ॥
అష్టాభిశ్చ చతుర్భిర్వా ద్వాభ్యాం వా శోభనం తథా ।
తన్మధ్యే పాయసం శఙ్ఖే నవనీతేన పూరితే ॥

రాజతం చన్ద్రమచేతత సితపుష్పసహస్రకైః ।
దైవజ్ఞః క్షౌమవాసాస్తు శుక్లమాల్యామ్బరాచితః ॥
సోమోఽహమితి సంచిన్త్య పూజాం కుర్యాదతన్ద్రితః ।
జపేత్సహస్రకం మన్త్రం శ్రద్దధానస్సమాహితః ॥
ఆప్యాయస్వేతి మన్త్రేణ పూజాం కుర్యాత్సమాహితః ।
దద్యాద్వై దక్షిణాం దిష్టాం గణ్డదోషపరిశాన్తయె ॥
శుక్లం వా ఈశ్వరం చైవ తామ్రపాత్రసమన్వితమ్ ।
గణ్డదోషపరిశాన్త్యర్థం దద్యాద్వేదవిదే శుచిః ॥

—ఇతి నక్షత్రగణ్డాన్తశాన్తిః—

తిథ్యాదిగణ్డాన్తశాన్తిః

అభుక్తతరజాతానాం సూతకాన్తదినేఽథవా
శాన్తింశుభేఽహ్నివాకుర్యాత్తావత్పుత్రం న లోకయేత్ ॥
తిథిగణ్డె త్వనడ్వాహం నాక్షత్రె ధేనురుచ్యతే ।
కాఞ్చనం లగ్నచన్ద్రె తు గణ్డదోషా వినశ్యతి ॥
ఆద్యభాగె పితుగణ్డె త్రియాణామభిషెచనమ్ ।
ఇతరత్ర శిశోర్మాతుఽభిషేకం చ కారయేత్ ॥
ఉత్తరె తిలపాత్రం స్యాత్పుష్యే గోదానముచ్యతే ।
అజాప్రదానం త్వాష్ట్రె చ పూర్వాషాఢెచ కాఞ్చనమ్ ॥
ఉత్తరాతిష్యచిత్రాసు పూర్వాషాఢోద్భవస్య చ ।
కుర్యాచ్ఛాన్తిం ప్రయత్నేన నక్షత్రాకారకం బుధః ॥

Scanned by CamScanner

సువర్ణేన తదర్ధేన యథావిత్తానుసారతః ।
నక్షత్రాధిపతేరూపం కృత్వా వస్త్రద్వయాన్వితమ్ ॥
వరుణస్యార్చనం కార్యం స్వస్తివాచనపూర్వకమ్ ।
శతౌషధాని రత్నాని మృత్త్వక్పల్లవసంయుతమ్ ॥
పూజాన్తే సమిదన్నాజ్యైర్హోమం తిలయవైస్తథా ।
తతః పూర్ణాహుతిం హుత్వా వేదాధ్యాయీ కుటుమ్బినే ॥
ఉత్తరాప్రథమే పాదే తిలపాత్రం తథైవ చ ।
తిష్యే తు గాం సవత్సాం చ సుశీలాం చ పయస్వినీమ్ ॥
అజాం చిత్రాసు వై దద్యాత్పూర్వాషాఢే తు కాఞ్చనమ్ ।
యవాంశ్చ వ్రీహిమాషాంశ్చ తిలముద్గాన్ప్రదాపయేత్ ॥
యథావిత్తానుసారేణ కుర్యాద్బ్రాహ్మణభోజనమ్ ।
పితురాయుష్యవృద్ధ్యర్థం శాన్తిం తత్ర సమాచరేత్ ॥
ఏవం యః కురుతే సమ్యక్ శాన్తికర్మ సమాహితః ।
నూనం = నిశ్చయముగా
న దోషైర్లిప్యతే నూనం పద్మపత్రమివామ్భసా ॥
ఆయురారోగ్యమైశ్వర్యం సంప్రాప్నోతి దినేదినే ।
ధనధాన్యసమృద్ధిం చ పుత్రపౌత్రసమృద్ధిమాన్ ॥
23/02/
— ఇతి ఉత్తరగార్గ్యోక్త తిథ్యాదిగణాన్తశాన్తిః —

దినక్షయాదిసర్వగణ్డాన్తశాన్తిః

అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి జన్మకాలే విశేషతః ।
గణ్డానాం చ నామాని మహాదోషకరాణి చ ॥

దినక్షయే వ్యతీపాతే వ్యాఘాతే విష్టివైధృతౌ ।
శూలే గణ్డేఽతిగణ్డే చ పరిఘే యమకణ్టకే ॥
కాలగణ్డే మృత్యుయోగే దగ్ధయోగే సుదారుణే ।
తస్మిన్ గణ్డదినే ప్రాప్తే ప్రసూతిర్యది జాయతే ॥
అతిదోషకరీ ప్రోక్తా తత్ర పాపయుతే సతి ।
విచార్య తత్ర దైవజ్ఞం శాన్తిం కుర్యాద్యథావిధి ॥
యజనం దేవతానాం చ గ్రహాణాం చైవ పూజనమ్ ।
దీపం శివాలయే భక్త్యా ఘృతేన పరికల్పయేత్ ॥
అభిషేకం శఙ్కరాయ అశ్వత్థస్య ప్రదక్షిణమ్ ।
అయువృద్ధికరం కార్యం సర్వారిష్ట వినాశనమ్ ॥
గురుదైవతవిప్రాణాం పూజనం గోప్రవర్ధనమ్ ।
పుష్ట్యాయుస్తుష్టిసిద్ధ్యర్థమభీష్టఫలసిద్ధయే ॥
సర్వారిష్టహరార్థాయ గ్రహయజ్ఞం సమాచరేత్ ।
శివాయ విధివద్భక్త్యా దీపదానం కరోతి యః ॥
అఖణ్డం గోఘృతేనైవ సర్వమృత్యుం జయేన్నరః ।
విష్ణుమూర్తిం మహాపుణ్యం అశ్వత్థం శ్రీకరం తథా ॥
ప్రదక్షిణం నరో భక్త్యా కృత్వా మృత్యుంజయం జపేత్ ।
సర్వసంపత్సమృద్ధ్యర్థం నిత్యం కల్యాణవృద్ధయే ॥
అభీష్టఫలసిద్ధ్యర్థం కుర్యాద్బ్రాహ్మణభోజనమ్ ।
అభిషేకం శివే శాన్తిం కృత్వా భక్త్యా నరోత్తమః ॥
అకాలమృత్యుం నిర్జిత్య దీర్ఘాయుర్జాయతే నరః ।
గాణాపత్యం పురుషసూక్తం సౌరం మృత్యుంజయం శుభమ్ ॥

Scanned by CamScanner

శాన్తిజాప్యం రుద్రజాప్యం కృత్వా మృత్యుంజయీ భవేత్ ।
మూలే వా సర్వగణ్డే వా కుర్యాదేతాని యత్నతః ॥
ఆయుర్వృద్ధికరార్థాయ గణ్డదోషపరిశాన్తయే ॥
— ఇత్యుత్తరగార్గ్యోక్త సర్వగణ్డాన్తజననశాన్తిః —

వైధృతివ్యతీపాతసంక్రాన్త్యాదిజననశాన్తిః

అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి శౌనకశ్శాన్తిముత్తమామ్ ।
వైధృతౌ చ వ్యతీపాతే మహాదోషోఽభిజాయతే ॥
కుమారజన్మకాలే తు వ్యతీపాతశ్చ వైధృతిః ।
సఙ్క్రమశ్చ రవేస్తత్ర జాతో దారిద్ర్యకారకః ॥
దారిద్ర్యం చ మహాదుఃఖం వ్యాధిపీడాం మహద్భయమ్ ।
అశ్రియం మృత్యుమాప్నోతి నాత్ర కార్యా విచారణా ॥
స్త్రీణాం చ శోకదుఃఖం చ సర్వనాశకరో భవేత్ ।
శాన్తిర్వా పుష్కలా కార్యా తత్ర దోషవినాశినీ ॥
గోముఖప్రసవం కుర్యాచ్ఛాన్తిం కుర్యాత్ప్రయత్నతః ।
జపాభిషేకదానాని హోమానపి విశేషతః ॥
నవగ్రహమఖం కుర్యాత్తస్య దోషోపశాన్తయే ।
ప్రథమం గోముఖాజ్జన్మ తతశ్శాన్తిం సమాచరేత్ ॥
గృహస్య పూర్వదిగ్భాగే గోమయేనోపలిప్య చ ।
అలఙ్కృతే శుద్ధదేశే వ్రీహిరాశిం ప్రకల్పయేత్ ॥
పఞ్చద్రోణమితం ధాన్యం తదర్ధం తణ్డులం తథా ।

Scanned by CamScanner

తదర్ధం తు తిలైః కుర్యాదన్యోన్యోపరి కల్పయేత్ ॥
ద్రవ్యత్రితయరాశౌ తు అష్టపత్రం లిఖేద్బుధః ।
పుణ్యాహం వాచయిత్వా తు ఆచార్యం వృణుయాత్పురా ॥
ఆచారవన్తం ధర్మజ్ఞం కులీనం చ కుటుమ్బినమ్ ।
మన్త్రతన్త్రార్థతత్త్వజ్ఞం శాన్తికర్మణి కోవిదమ్ ॥
పఞ్చాఙ్గభూషణం దద్యాత్ పట్టవస్త్రాఙ్గులీయకమ్ ।
రాశౌ ప్రతిష్ఠితం కుమ్భం అవ్రణం సుమనోహరమ్ ॥
తీర్థోదకేన సంపూర్య సమృదౌషధిపల్లవమ్ ।
సగవ్యం గన్ధరత్నం చ వస్త్రయుగ్మేన వేష్టయేత్ ॥
ప్రతిమాం స్థాపయేద్ధీమాన్ సాధిప్రత్యధిదేవతామ్ ।
చన్ద్రాదిత్యాకృతీ పార్శ్వే మధ్యే వైధృతిమర్చయేత్ ॥
ఏవమేవ వ్యతీపాతశాన్తౌ నఙ్క్రమణస్య తు ।
భానోరుత్తరతో రుద్రం అగ్నిం దక్షిణతో యజేత్ ॥
నిష్క్రమాత్రేణ వార్ధేన పాదేనాపి స్వశక్తితః ।
ప్రతిమాం కారయేద్ధీమాన్ తత్తల్లక్షణలక్షితామ్ ॥
ప్రతిమాం పూజనార్థాయ వస్త్రయుగ్మేన వేష్టయేత్ ।
అధిదైవం భవేత్సూర్యశ్చన్ద్రః ప్రత్యధిదేవతా ॥
తత్తద్వ్యాహృతిపూర్వేణ తత్తన్మన్త్రేణ పూజయేత్ ।
త్రైయమ్బకేన మన్త్రేణ ప్రధానప్రతిమాం యజేత్ ॥
ఉత్సూర్య ఇతి మన్త్రేణ సూర్యపూజాం సమాచరేత్ ।
ఉపచారైః షోడశభిర్యద్వా పఞ్చోపచారకైః ॥
అర్చయేద్గన్ధపుష్పాద్యైః ఫలనైవేద్యమర్పయేత్ ।

Scanned by CamScanner

మృత్యుంజయేన మన్త్రేణ ప్రధానప్రతిమాం యజేత్ ॥
అష్టోత్తరసహస్రం వా అష్టోత్తరశతం తు వా ।
అష్టావింశతిధా వాఽథ ప్రజప్యాథ స్వశక్తితః ॥
సర్వసారం ప్రజప్యాథ సోమార్థం సోమమన్త్రతః ।
ఆనో భద్రేతి సూక్తం చ భద్రా అగ్నేశ్చ సూక్తకమ్ ॥
జపేచ్చ పౌరుషం సూక్తం త్రైయమ్బకమతః పరమ్ ।
కుమ్భం స్పృష్ట్వా చతుర్దిక్షు జపం కుర్యాదథర్త్విజః ॥
కుమ్భస్య పశ్చిమే దేశే స్థణ్డిలేఽగ్నిం ప్రకల్పయేత్ ।
స్వగృహ్యోక్తవిధానేన కారయేత్సంస్కృతానలమ్ ॥
త్రైయమ్బకేన మన్త్రేణ సమిదాజ్యచరూన్ హునేత్ ।
అష్టోత్తరసహస్రం వా అష్టోత్తరశతం తు వా ॥
అష్టావింశతి వా కుర్యాత్స్వస్య శక్త్యనుసారతః ।
మృత్యుంజయేన మన్త్రేణ తిలహోమం సమాచరేత్ ॥
తతస్స్విష్టకృతం హుత్వా అభిషేకం సమాచరేత్ ।
సముద్రజ్యేష్ఠాసూక్తేన ఆపో హి ష్ఠేత్యృచేన వా ॥
అక్షీభ్యామితి సూక్తేన పావమానీభిరేవ చ ।
త్రైయమ్బకేన ఉత్సూర్య ఆప్యాయస్వేతి మన్త్రతః ॥
సుతాస్త్వామితిమన్త్రేణ అభిషేకం సమాచరేత్ ।
అభిషేకాప్లుతం వస్త్రమాచార్యాయ ప్రదాపయేత్ ॥
శ్వేతవస్త్రధరో భూత్వా భూషణాద్యైరలఙ్కృతః ।
యజమానస్స్త్రియా యుక్తః ఆజ్యావేక్షణమాచరేత్ ॥
ఆచార్యం పూజయేత్పశ్చాద్వస్త్రహేమాఙ్గులీయకైః ।

Scanned by CamScanner

భూరి - అమితవ

పటం - వస్త్రం 37 మర్త్యః = మనుష్యః

గోదానం వస్త్రదానం చ స్వర్ణదానం విశేషతః ॥
పరిచ్ఛాదనపటం దద్యాత్తతశ్శాన్తిర్భవిష్యతి ।
జాపకేభ్యో బ్రాహ్మణేభ్యో దక్షిణాభిశ్చ తోషయేత్ ॥
దీనాన్ధకృపణాదిభ్యః పరిదద్యాద్భూరిదక్షిణామ్ ।
బ్రాహ్మణాన్ శతసంఖ్యాకాన్ మృష్టాన్నైర్భోజయేచ్ఛుభాన్ ॥
బన్ధుభిస్సహ భుఞ్జీత యథావిత్తానుసారతః ।
ఏవం యః కురుతే మర్త్యో న చ దుఃఖమవాప్నుయాత్ ॥
ఆయురారోగ్యమైశ్వర్యం మాతాపిత్రోశ్శిశోరపి ।
సర్వదుఃఖనివృత్తిస్స్యాత్పుత్రపౌత్రప్రవర్ధనమ్ ॥
సర్వాన్కామానవాప్నోతి సుఖీ భూత్వా చిరం వసేత్ ।

ఇతి శౌనకీయే వైధృతివ్యతీపాతసఙ్క్రాన్తి- 24/02

—జననశాన్తిః—

విషఘటికాజననశాన్తిః

వృద్ధగార్గ్యేణ :—

విషనాడీషు సంజాతః పితృమాతృధనాత్మనామ్ ।
నాశకృద్విషశస్త్రాద్యైః క్రూరశీలగ్నిదగ్ధమేఽపి వా ॥
తద్దోషపరిహారార్థం శాన్తికర్మ సమాచరేత్ ।
రుద్రోఽగ్నిర్యమోఽగ్నిర్మృత్యుశ్చ దేవతాః పరికీర్తితాః ॥
సువర్ణేన యథాశక్తి తత్తల్లక్షణసంయుతాః ।

Scanned by CamScanner

ప్రతిమాం కారయిత్వాఽథ అథ శ్రైపీ(?) హిభిస్సతే ॥
స్థణ్డిలం పరికల్ప్యాథ కుమ్భమౌషధిసంయుతమ్ ।
జలైస్సంపూర్య సంస్థాప్య మృదాది ప్రక్షిపేత్తతః ॥
వస్త్రద్వయేన సంవేష్ట్య పఞ్చ రత్నాని నిక్షిపేత్ ।
కుమ్భోపరి తు సంస్థాప్య చతస్రః ప్రతిమాస్తతః ॥
తత్తన్మన్త్రైశ్చ సంపూజ్య గన్ధపుష్పోపహారకైః ।
కద్రుద్రాయేతి మన్త్రేణ యమాయసోమమిత్యథ ॥
అగ్నిర్మూర్ధేతి మన్త్రేణ పరం మృత్యో ఇతి త్వథ ।
ఏతైశ్చతుర్భిర్మన్త్రైశ్చ క్రమాదచేద్ధ్యానేత్తతః ॥
సమిచ్చరుఘృతద్రవ్యైః ప్రత్యేకం చ యథాక్రమమ్ ।
ఋత్విగ్భిశ్చ సహాచార్యో హునేదష్టసహస్రకమ్ ॥
అష్టోత్తరశతం వాఽథ అష్టావింశతిమేవ వా ।
తతస్తైలైర్హునేద్దేవాన్ తత్తన్మన్త్రైశ్చ కల్పవిత్ ॥
తతోఽభిషేచయేద్దానమన్త్రైః పౌరాణికైః క్రమాత్ ।
ప్రీయతాం భగవానీశః పినాకీ సర్వతోముఖః ॥
తవ మూర్తిప్రదానేన సమస్తాభీష్టదో భవ ।
ఈషత్పీనో యమః కాలో దణ్డహస్తః ప్రసన్నధీః ॥
రక్తదృక్పాశభృత్ కృష్ణో మహిషస్థశ్శివం కురు ।
పిఙ్గభ్రూశ్మశ్రుకేశాన్తః పిఙ్గాక్షశ్చారుణోఽరుణః ॥
ఛాగస్థస్సహసూత్రశ్చ సప్తార్చిశ్శక్తిధారకః ।
తవ మూర్తిప్రదానేన మమ పాపం వినాశయ ॥
దంష్ట్రాకరాళవదనో నీలాఞ్జనసమాకృతిః ।

రుద్ర ప్రతిమా దానం
యమ ప్రతిమా దానం
అగ్ని ప్రతిమా దానం
మృత్యు ప్రతిమా

రుక్షఖడ్గాసిగదాపాణిమృత్యుర్మాం పాతు సర్వదా ॥
దానమేవంవిధైర్మన్త్రైర్యథావిధి సమాహితః ।
గోభూహిరణ్యవస్త్రైశ్చ ఆచార్యం పూజయేత్సుధీః ॥
ఏవం కృతే విధానేన విషదోషః ప్రశామ్యతి ॥ /24/02/ ॥

—ఇతి వృద్ధగార్గ్యోక్తవిషఘటికాజననశాన్తిః—

గ్రహణజననశాన్తిః

గ్రహే చన్ద్రస్య సూర్యస్య ప్రసూతిర్యది జాయతే ।
వ్యాధిపీడా తథా స్త్రీణాం ఆదౌ తు ఋతుదర్శనాత్ ॥
ఇత్థం సంజాయతే యస్య తస్య మృత్యుర్న సంశయః ।
వ్యాధిపీడా చ దారిద్ర్యం శోకశ్చ కలహో భవేత్ ॥
సూర్యగ్రహే సూర్యరూపం సువర్ణేన స్వశక్తితః ।
చన్ద్రం చన్ద్రగ్రహే ధీమాన్ రాజతేన విశేషతః ॥
గ్రహరూపం ప్రకుర్వీత నాగేనైవ విచక్షణః ।
శుచౌ దేశే ప్రయత్నేన గోమయేన ప్రకల్పయేత్ ॥
నాగేన సీసేన ॥
తస్యోపరి న్యసేద్ధీమాన్ నవవస్త్రం సుశోభనమ్ ।
త్రయాణాం చైవ రూపాణాం స్థాపనం తత్ర కారయేత్ ॥
రక్తాక్షతం రక్తగన్ధం రక్తపుష్పామ్బరాదికమ్ ।
సూర్యగ్రహే ప్రదాతవ్యం సూర్యప్రీతికరాయ చ ॥
శ్వేతవస్త్రం శ్వేతమాల్యం శ్వేతగన్ధాక్షతాదికమ్ ।

Scanned by CamScanner

చన్ద్రగ్రహే ప్రదాతవ్యం చన్ద్రప్రీతికరాయ చ ॥
రాహవే చైవ దాతవ్యం కృష్ణపుష్పామ్బరాదికమ్ ।
దద్యాన్నక్షత్రనాథాయ శ్వేతగన్ధానులేపనమ్ ॥
సూర్యం సమ్పూజయేద్ధీమాన్ ఆకృష్ణేనేతి మన్త్రతః ।
చన్ద్రగ్రహే తథా సమ్యక్ ఆప్యాయస్వేతి మన్త్రతః ॥
స్వర్భానోరితి మన్త్రేణ రాహుం యత్నేన పూజయేత్ ।
ఏవం సమ్పూజయేద్ధీమాన్ సమిద్భిశ్చరుసమ్భవైః ॥
చన్ద్రగ్రహే చ పాలాశైః సమిద్భిర్జుహుయాన్నరః ।
దూర్వాభిర్జుహుయాద్ధీమాన్ రాహోస్సమ్ప్రీణనాయ చ ॥
సమిద్భిర్హ్యర్కవృక్షోత్థైర్భానవాయ జుహుయాద్బుధః ।
ఆజ్యేన చరుణా చైవ తిలైశ్చ జుహుయాత్తతః ॥
పఞ్చగవ్యైః పఞ్చరత్నైః పఞ్చత్వక్పఞ్చపల్లవైః ।
జలైరోషధివర్గైశ్చ సహితైః కలశోద్భవైః ॥
అభిషేకం ప్రకుర్వీత యజమానః ప్రయత్నతః ।
మన్త్రైర్వారుణసమ్భూతైరాపోహిష్ఠాదిభిస్త్రిభిః ॥
ఇమంమేగఙ్గే పరతః తత్త్వాయామీతి మన్త్రతః ।
అభిషేకే నివృత్తే తు యజమానస్సమాహితః ॥
ఆచార్యం పూజయేత్పశ్చాత్ప్రశాన్తో విజితేన్ద్రియః ।
తస్మై దద్యాత్ప్రయత్నేన భక్త్యా ప్రీతికృతిత్రయమ్ ॥
దక్షిణాభిశ్చ సంయుక్తం యథాశక్త్యనుసారతః ।
బ్రాహ్మణాన్భోజయిత్వా తు ప్రణిపత్య క్షమాపయేత్ ॥

తేభ్యోఽపి దక్షిణాం దద్యాద్యజమానస్సమాహితః ।
అనేన విధినా శాన్తిం కృత్వా సమ్యగ్విశేషతః ॥
అకాలమృత్యుం శోకం చ వ్యాధిపీడాం చ నాప్నుయాత్ ॥
సౌఖ్యం సౌమనసం నిత్యం సౌభాగ్యం చ లభేన్నరః ॥
ఇత్థం గ్రహణజాతానాం సర్వారిష్టవినాశనమ్ ।
కథితం భార్గవేణేదం శౌనకాయ మహాత్మనే ॥

— ఇతి శౌనకీయే గ్రహణజననశాన్తిః —

యమళజననశాన్తిః

తత్ర కారికా —
అథ యస్య వధూర్గర్భాత్ జనయేచ్చేద్యమౌ తతః ।
స మరుద్భ్యశ్చరుం కుర్యాత్పూర్ణాహుతిమథాపి వేతి ॥

అత్ర బ్రాహ్మణమ్ —
తదాహుర్యస్య ఆహితాగ్నేర్యస్య భార్యా గౌర్వా యమౌ జనయేత్కా తత్ర ప్రాయశ్చిత్తిరితి । సోఽగ్నయే మరుత్వతే త్రయోదశకపాలం పురోడాశం నిర్వపేత్తస్య యాజ్యానువాక్యే మరుతో యస్య హి క్షయే ఽశా వేద । చరమా అహేవేత్యాహుతిం వాఽఽహవనీయే జుహుయాదగ్నయే మరుత్వతే స్వాహేతి సా తత్ర ప్రాయశ్చిత్తిరితి ॥

అథాతో యమళజననవిధిం వ్యాఖ్యాస్యామో । యస్య భార్యా గౌర్దాసీ బడబా యమళం జనయేత్తదా శాన్తిం కుర్యాత్ప్రాణేకాదశాహస్స్వస్తివాచనం । చతుర్ణాంకుర—

Scanned by CamScanner

వృక్షాణామశ్వత్థవటోదుమ్బరప్లక్షాణాం కషాయేణ దేవదా-
రుగౌరసర్షపైర్హిరణ్యసహితదూర్వాఙ్కురైశ్చ పం-
చపల్లవైః పుణ్యోదకైశ్చాష్టౌ కలశాంస్సమ్పూజ్య। వస్త్ర-
గన్ధాక్షతైస్తానలఙ్కృత్య। సర్వోపచారైస్సమ్పూజ్య ద-
మ్పతీ స్నాపయేత్। ఆపో హి ష్ఠేతి తిసృభిః శం నో దేవీరితి
షడ్భిః। సముద్రజ్యేష్ఠా ఇతి చతసృభిః స్నాపయిత్వా। అల-
ఙ్కృత్య। తౌ దమ్పతీ దర్భేషూపవేశయేత్। తత ఆచార్యో
మరుత్స్థాలీపాకం శ్రపయిత్వా। ఇధ్మాధానాద్యాజ్యభా-
గాన్తం కృత్వా। అగ్నయే స్వాహా పవమానాయ స్వాహా
మరుద్భ్యస్స్వాహా మృత్యవే స్వాహా బ్రహ్మణే స్వాహా
మృత్యుఞ్జయాయ స్వాహా అగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహా॥
ఇత్యాదిభిర్హుత్వా స్విష్టకృదాది హోమశేషం సమాప-
యేత్॥

— ఇతి యమలజననశాన్తిః —